

SISÄLLYSLUETTELO

7 §	YKSITYISTEIDEN KUNNOSSAPITOAVUSTUSTEN MYÖNTÄMINEN	15
8 §	YMPÄRISTÖKATSELMUS	16
9 §	KIINTEISTÖJEN RAUHOITTAMINEN METSO-OHJELMAAN	17
10 §	LAUSUNTO KVL-TEKNIikka OY:N MAA-AINESLUPAHAKEMUKSESTA ORIVEDEN KAUPUNGIN VOITILAN KYLÄN KIINTEISTÖLLE 4:5, HIEKKAMÄKI	19

RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Kokouksen paikka
ja aika

Juupajoen kunnanvirasto torstaina 14.9.2023
alkaen klo 17.30 - 18.30

Läsnäolevat jäsenet

Ulla Liski	puheenjohtaja
Jari Pulkkinen	varapuheenjohtaja
Hanski Hyvönen	jäsen
Jutta Kaarema	jäsen
Lassi Rentto	jäsen
Veikko Suosaari	jäsen
Laura Ylä-Lyly	jäsen

Muut läsnäolevat

Juho Eskola	kunnanhallituksen puheenjohtaja
Riku Siren	kunnanjohtaja
Pekka Maasilta	tekninen johtaja
Taina Bister	ympäristönsuojelusihteri

Kokouksen laillisuus
ja päätösvaltaisuus

Kokous todetaan lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Pöytäkirjantarkastajat

Pöytäkirjantarkastajiksi valitaan Jari Pulkkinen ja Hanski Hyvönen.

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja Ulla Liski

Pöytäkirjanpitäjä Pekka Maasilta

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty: Juupajoella 18.9.2023

Jari Pulkkinen	Hanski Hyvönen
pöytäkirjantarkastaja	pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirja pidetään nähtävillä kunnanvirastolla ja yleisessä tietoverkossa 18.9.2023 alkaen.

RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA 14.9.2023

7 § YKSITYISTEIDEN KUNNOSSAPITOAVUSTUSTEN MYÖNTÄMINEN

Valmistelija: tekninen johtaja Pekka Maasilta, p. 0400-131 174

Kunnan hallintosäännön §:n 29 mukaan rakennus- ja ympäristölautakunta päättää yksityisteiden kunnossapidon perusteista ja avustusten myöntämisestä.

Yksityisteiden kunnossapitoavustuksiin on myönnetty vuoden 2023 talousarviossa 40.000 euroa.

Kunnanhallitus on kokouksessaan 15.6.2020 päättänyt, että yksityisteiden kunnossapitoavustukset määräytyvät seuraavin perustein:

- avustusta myönnetään vain pysyvän asutuksen pääsyteille
- tiellä oltava perustettu tiekunta
- tiekunnan on liitettävä avustushakemukseen edellisen vuoden tilinpäätös
- kaikille tiekunnille perusavustus on 0,8 x perityt yksikkömaksut, kuitenkin enintään 630 €/km ja vähintään 315 €/km.

Naapurikuntien puolella oleville yksityisteille myönnetään kunnossapitoavustusta laskennallisin perustein.

EHDOTUS:

Lautakunta päättää, että yksityisteiden kunnossapitoavustukset myönnetään kunnanhallituksen 15.6.2020 hyväksymin perustein.

Lisäksi lautakunta hyväksyy oheisen **liitteen nro 1** mukaiset yksityistieavustukset. Kallioisten yksityistien kunnossapitoavustuksen esittelee puheenjohtaja.

PÄÄTÖS:

Hyväksyttiin ehdotuksen mukaan yksimielisesti.

Pekka Maasilta ja Jutta Kaarema poistuivat esteellisinä asian käsittelyn ajaksi.

Vuoden 2024 talousarvioon esitetään varattavaksi yksityisteiden avustuksiin 45.000 euroa.

RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA 14.9.2023

8 § YMPÄRISTÖKATSELMUS

Valmistelija: ympäristönsuojelusihteri Taina Bister, p. 044-413 8239

Rakennus- ja ympäristölautakunta 25.5.2023 § 6

Lautakunta tekee ympäristökatselmuksen MRL 166 § - 170 § ja jätelain 73 § ja 75 § perusteella alueella Korkeakoski-Salokunta-Kopsamo. Katselmuksessa keskitytään kiinteistöihin, joista on tullut kunnalle ilmoituksia ja yhteydenottoja.

EHDOTUS:

Lautakunta suorittaa ympäristökatselmuksen alueella Korkeakoski-Salokunta-Kopsamo. Siistimiskehotus lähetetään liitteen nro 1 mukaisille kiinteistöille. Kiinteistöjen omistajien tulee huolehtia kiinteistöjen siistimisestä 31.8.2023 mennessä.

PÄÄTÖS:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Veikko Suosaari poistui kokouksesta omaa kiinteistöään koskevassa asiassa. Viranhaltija tarkistaa äänivallin/näkösuojan, mutta ei huomautettavaa tältä osin.

Rakennus- ja ympäristölautakunta 14.9.2023 § 8

Juupajoen rakennus- ja ympäristölautakunta tekivät ympäristökatselmuksen 25.5.2023 keskustan sekä Salokunta-Kopsamo alueilla ja kierroksen jälkeisessä kokouksessa päätettiin lähettää kehotuskirje kiinteistön siistimiseksi viidelle eri kiinteistölle. Siistimisen määräaika oli 31.8.2023 mennessä.

Määräajan umpeuduttua kiinteistöille on tehty uusinta katselmus tilanteen varmistamiseksi.

EHDOTUS:

Siistimiskehotuksia on noudatettu. Tässä vaiheessa ei edellytetä lautakunnalta jatkotoimia.

PÄÄTÖS:

Hyväksyttiin ehdotus yksimielisesti.

9 § KIINTEISTÖJEN RAUHOITTAMINEN METSO-OHJELMAAN

Valmistelija: ympäristönsuojelusihteri Taina Bister, p. 044-413 8239

METSO-ohjelma on Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelma 2014–2025, joka yhdistää metsien suojelun ja talouskäytön. Sen tavoitteena on pysäyttää metsäisten luontotyyppien ja metsälajien taantuminen ja vakiinnuttaa luonnon monimuotoisuuden suotuisa kehitys. Ohjelmaa toteutetaan vapaaehtoisilla, ekologisesti tehokkailla keinoilla. Valtioneuvosto hyväksyi ohjelman kesäkuussa 2014. Ohjelma jatkuu toistaiseksi vuoden 2025 loppuun asti.

Ohjelma pyrkii turvaamaan metsien monimuotoisuuden kannalta tärkeitä ja lajistoltaan monipuolisia metsäluontokohteita. Tällaisia ovat lehdot, monimuotoisuudelle merkittävät kangasmetsät ja suot, vesistöjen lähimetsät, metsäluhdat sekä tulvametsät, metsäiset kalliot, jyrkänteet ja louhikot, kalkkikallioiden ja ultraemäksisten maiden elinympäristöt, harjujen paahdeympäristöt, puustoiset perinneympäristöt ja viimeisenä erilaiset maankohoamisrannikon monimuotoisuuskohteet.

Näille elinympäristöille on laadittu luonnontieteelliset valintaperusteet, joiden avulla tarkastellaan elinympäristöjen laatua monimuotoisuuden kannalta. Kohteen on sisällettävä jokin näistä elinympäristöistä ja täytettävä ainakin yksi valintaperuste. Uhanalaisten ja silmälläpidettävien eläin- ja kasvilajien esiintyminen alueella lisää merkittävästi sen soveltuvuutta METSO-ohjelmaan. Tapauskohintaan perustuen kohteiksi voidaan valita tiettyjä runsaspuustoisia metsätuhokohteita, suojelualueiden lähistöltä itsekseen monimuotoiseksi kehittyviä kohteita sekä luonnonhoidolla tai ennallistamalla kehitettäviä kohteita. Myös virkistyskäyttö ja matkailu lasketaan eduksi kohdetta valittaessa.

Rauhoitusalueilla on kielletty:

- Metsänhakkuu, lahopuiden poistaminen sekä muu kasvien ja kasvinosien ottaminen sekä vahingoittaminen, marjoja ja sieniä lukuun ottamatta.
- Ojien kaivaminen, vesien perkaaminen ja patoaminen sekä kaikenlainen muu maa- ja kallioperän vahingoittaminen ja sen aineiden ottaminen.
- Selkärankaisten eläimien tappaminen, pyydystäminen, häiritseminen ja pesien vahingoittaminen sekä selkärangattomien eläinten pyydystäminen keräämistarkoituksessa.
- Rakennusten, laitteiden, teiden ja polkujen rakentaminen.
- Liikkuminen moottoriajoneuvoilla
- Maastokilpailut ja harjoitukset, mukaan lukien myös kaikki järjestetty luonteeltaan yksityinen toiminta ja tapahtumat, jotka saattavat aiheuttaa maaston kulumista.
- Leiriytyminen ja avotulenteko
- Samoin kaikenlainen muu toiminta, joka saattaa muuttaa alueen maisemakuvaa tai vaikuttaa epäedullisesti kasvillisuuden ja eläimistön säilymiseen.

RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA 14.9.2023

Edellä olevien määräysten estämättä sallitaan:

- Metsästyslain 5 § mukaisten riistaeläinten metsästys
- Tulenteko maanomistajan luvalla
- Haitallisten vierasperäisten kasvi- ja eläinlajien poistaminen ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla
- Olemassa olevien kulkureittien käyttö ja kunnossapito, kaatuneet puut jätetään suojelualueelle lahopuuksi.

Ohjelman keinoin metsien monimuotoisuutta voivat suojella paitsi yksityiset maanomistajat niin maaseudulla kuin kaupungissa, myös kunnat, seurakunnat, yritykset, perikunnat sekä erilaiset metsänomistajien yhteistoimintaverkostot. Tavoitteena on vuoteen 2025 mennessä suojella yhteensä 90 000 hehtaaria metsää.

Pirkanmaalle on laadittu alueellinen biodiversiteettiohjelma Pirkanmaan Lumo-luonnon monimuotoisuusohjelma 2022–2030, jossa alueen kuntia kannustetaan suojelemaan uhanalaista metsäluontoa ja edistämään luonnon monimuotoisuuden säilymistä.

Juupajoen kunnan omistamista kiinteistöistä, 110-juhlavuoden kunniaksi, suojelukohteeksi sopisi jo rauhoitetun raviinirotkon suojelualueen laajentaminen alaspäin Juupajoen itäpuoleista rantaa. Joen toisella puolella on Oriveden seurakunnan omistama jo rauhoitettu alue.

Tällaisia kunnan kiinteistöjä olisi Lepomaa 177-401-4-96, noin 6054 m² (6,761 ha) Jokilepola 177-401-4-137, 6100 m² (16,986 ha) ja Joenniitty 177-413-1-66, 8295 m² (1,115 ha). Sulkeissa kiinteistön kokonaispinta-ala. Suojeltualue olisi noin runsas 2 ha.

Rauhoitusmalleja on kaksi, kunta joko myy alueen valtiolle maapohjineen ja saa täyden korvauksen tai perustaa yksityisen luonnonsuojelualueen, jolloin alue säilyy kunnan omistuksessa. Jälkimmäinen vaihtoehto olisi ensisijainen vaihtoehto ja suojeltavan alueen käyttötavat ja luonnonhoidon tarpeet sovittaisiin tällöin yhdessä ELY-keskuksen kanssa.

Liite nro 2: 2 karttaotetta.

EHDOTUS:

Ympäristö- ja rakennuslautalunta päättää esittää kunnanhallitukselle, että osana Pirkanmaan LUMO-ohjelmaa (ohjelma luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseksi sekä parantamiseksi) Juupajoen kunta laittaa vireille rauhoitushankkeen kolmen kunnan omistaman kiinteistön osan (rantapenkereet) rauhoittamiseksi METSO-suojeluohjelmaan.

PÄÄTÖS:

Hyväksyttiin ehdotus yksimielisesti.

Pöytäkirjantarkastajien merkinnät:

RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA 14.9.2023

10 § LAUSUNTO KVL-TEKNIikka OY:N MAA-AINESLUPAHAKEMUKSESTA ORIVEDEN KAUPUNGIN VOITILAN KYLÄN KIINTEISTÖLLE 4:5, HIEKKAMÄKI

Valmistelija: ympäristönsuojelusihteri Taina Bister, p. 044-413 8239

Oriveden kaupungin ympäristönsuojelu on pyytänyt Juupajoen kunnan/vesihuoltolaitoksen lausuntoa KVL-Tekniikka Oy:n maa-aineslupahakemusta soran ja hiekan ottamiseen.

Hakemus koskee Landlady Oy:n omistamaa Oriveden kaupungin Voitilan kylän kiinteistöä Hiekkämäki 562-431-4-5, joka sijaitsee metsäautotien päässä noin 600 m valtatie 66:n itäpuolella ja 700 m Asemantien eteläpuolella. Matkaa Juupajoen kunnan rajalle on noin 200 m.

Alueelle on myönnetty 2013 maa-aineslupa hiekan ja soran ottamiseen. Luvan kokonaisottomäärä oli 146 200 m³, jonka jäljellä olevalle 54 400 m³ haetaan nyt jatkolupaa kymmeneksi vuodeksi.

Ottamisalue on Pirkanmaan Maakuntakaavassa 2040 merkitty maa- ja metsätalousalueeksi (MK), joka on ekosysteemipalveluiden kannalta merkittävä. Alueella on vireillä uusi täydentävä Pirkanmaan vaihemaakuntakaava, mutta luonnosvaiheessa hankealueelle ei ole esitetty muutoksia. Hiekkämäki sijaitsee vedenhankinnan kannalta tärkeällä 1-luokan Huikon pohjavesialueella (0417751). Huikon pohjavesialue on yhteydessä Oriveden kaupungin alueella sijaitsevan Yröskangas-Vatiharjun pohjavesialueen kanssa ja alueilla on yhteensä neljä vedenottamoaa.

Maisemalliset ratkaisut on tehty ensimmäisen luvan myöntämisen yhteydessä, jolloin on todettu, että maa-ainelain (555/1981) 3 §:n mukaiset ehdot täytyvät eli maa-ainesten otto ei aiheuta kauniin maiseman turmeltumista pilaantumista, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista, huomattavia tai laajalle ulottuvia muutoksia luonnonolosuhteissa **eikä tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantumista, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa.**

Ottamispaikat on sijoitettava ja ainesten ottaminen järjestettävä niin, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi ja että maa-aineseesiintymää hyödynnetään säästeliäästi ja taloudellisesti eikä toiminnasta aiheudu asutukselle tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa.

Juupajoen vesilaitoksen vedenottamo Korkeakoski III sijaitsee hankealueesta noin 500 m etäisyydellä lähellä ohjeellisen lähisuojavyöhykkeen rajaa.

Juupajoen kunta/vesilaitos painottaa, että maa-ainestenottotoiminnassa pohjavesialueilla tulee noudattaa erityistä huolellisuutta niin ottotoiminnassa kuin tukitoiminnoissa. Maa-ainesten ottoa ei saa ulottaa alemmaksi kuin + 145,5 (N2000), jotta pohjaveden pinnan yläpuolelle jää vähintään 4 metrin minimisuoja-kerros.

Pöytäkirjantarkastajien merkinnät:

RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA 14.9.2023

Pohjaveden sekä muodostumisen että suojelun kannalta toivottavaa on, että ottamisaluetta maisemoidaan ottamisrintauksen etenemisen mukaisesti ja vain aktiivinen ottoalue on paljaana.

Hankealueella sijaitsee viisi pohjaveden havaintoputkea, joista pohjaveden pinnantasoa tarkkaillaan neljästi vuodessa. Vuosittain otetaan lisäksi vesinäyte, josta analysoidaan keskeiset muuttujat kuten pH, TOC, sähkönjohtavuus, kokonaiskovuus sekä alkaliniteetti. Kolmen vuoden välein tehdään veden laatua tarkemmin kuvaavat analyysit mm. happi, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti, kloridi, mineraaliöljyt ja öljyhiilivedyt. Juupajoen vesilaitoksen toiveena on, että näytetulokset tultaisiin toimittamaan tiedoksi myös Juupajoen kunnalle.

Oheismateriaali: hakemukseen liittyvät asiakirjat.

EHDOTUS:

Juupajoen rakennus- ja ympäristölautakunta hyväksyy yllä olevan lausunnon KVL-Tekniikka Oy:n maa-aineslupahakemuksesta Oriveden kaupungin Voitilan kylän kiinteistölle 4:5, Hiekkamäki.

PÄÄTÖS:

Hyväksyttiin ehdotus yksimielisesti.

Muutoksenhakukiellot

Kieltojen perusteet

Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa:

Pykälät
9, 10

Koska päätöksestä voidaan tehdä kuntalain 134 §:n 1 mom. mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla:

Pykälät

Hallintolainkäyttöl 5 §:n /muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta oikaisuvaatimuksella/valittamalla:

Pykälät ja valituskieltojen perusteet

Oikaisuvaatimusohjeet

Oikaisu- vaatimus- viranomaisen ja -aika

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen **siltä osin, kun kyse ei ole kunnallisten virka- ja työehtosopimusten soveltamisesta tai tulkinnasta.**

Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, osoite ja postiosoite:

Juupajoen rakennus- ja ympäristölautakunta
Koskitie 50
35500 Korkeakoski

Pykälät
7, 8

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Kuntalain 140 §:n mukaan kunnan jäsenen ja 137 §:n 2 momentissa tarkoitetun kunnan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Oikaisu- vaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on tekijän allekirjoitettava.

Muutoksenhakuosoitus hankinta-asioissa

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista annetuin lain (hankintalaki) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (hankinta-oikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi, mikäli arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnyсарvon.

Hankinta-oikaisu Pykälät:

Valitus markkina- oikeudelle

Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki
Puhelin: 050 4061 132
Faksi: 029 5643 314
Sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi

Seuraavat päätökset voidaan saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi:
Pykälät:

Hakemus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut kirjallisesti tiedon asemaansa vaikuttavasta ratkaisusta tai tarjousmenettelyn ratkaisusta ja sen perusteista sekä kirjallisen ohjeen asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi (hakemusosoitus).

Valituskielto Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.

Valitusosoitus

Valitusviranomaisen ja valitusaika Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksen myös asianosainen sekä kunnan jäsen.
Valitusviranomaisen, osoite ja postiosoite

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Raatihuoneenkatu 1

13100 Hämeenlinna

Puhelin: 029 5642 200 (vaihde)

Faksi: 029 5642 269

Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Kunnallisvalitus, pykälät

Valitusaika

30 päivää

Hallintovalitus, pykälät

Valitusaika

30 päivää

Muu valitusviranomaisen, osoite ja postiosoite

Pykälät

Valitusaika

Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.

Valituskirjelmä Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- valittajan nimi, ammatti, asuinkunta ja postiosoite
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- muutosvaatimuksen perusteet.

Valituskirja on valittajan tai valituskirjan muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituskirjan, siinä on mainittava myös laatijan ammatti, asuinkunta ja postiosoite.

Valituskirjaan on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai viran puolesta oikeaksi todistettuna jäljennöksenä sekä todistus siitä päivästä, josta valitusaika on luettava.

**Valitusasia-
kirjojen
toimittaminen** Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa valitusviranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä.

Lisätietoja Yksityiskohtainen oikaisuvaatimusohje/valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksuna hallinto-oikeudessa kulloinkin voimassa oleva oikeudenkäyntimaksu. Tällä hetkellä maksu on 260 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.